

Vakblad IP volgt de wording van de Universiteitsbibliotheek (UB) van de Universiteit van Amsterdam (UvA). Eens per kwartaal wordt een thema rondom de bouw belicht. In deze editie deel 7: je weg vinden in het nieuwe gebouw.

Wayfinding in de nieuwe UB

Project: nieuwe Universiteitsbibliotheek UvA
Gestart in: september 2019
Einddatum: ergens in 2024
Aantal dagen tot oplevering: circa 700
Architect: MVSA Architects en Architectenbureau J. van Stigt

Fenne Roefs
Wayfindingexpert

Mark van den Driest
Grafisch ontwerper

Theo van Wijk
User experience designer & developer

De nieuwe UB van de UvA wordt gevestigd in twee monumentale gebouwen waarvan de geschiedenis teruggaat tot het einde van de veertiende eeuw. Deze gebouwen bestaan uit verschillende vleugels rondom een binnenhof, die wordt overkapt met een glazen dak en zo wordt getransformeerd tot een ruim, licht atrium. Aan de bestaande gebouwen wordt bovendien een deel nieuwbouw toegevoegd. Om ervoor te zorgen dat iedereen straks in dit bijzondere gebouw goed de weg kan vinden, heeft de bibliotheek aan specialisten Fenne Roefs en Mark van den Driest opdracht gegeven een wayfindingsysteem te ontwikkelen. Als onderdeel hiervan maakte Theo van Wijk een interactieve plattegrond.

Behoorlijk complex

Wayfinding is het proces van 'je ergens oriënteren en de weg vinden'. Het is

iets wat je bijna dagelijks doet, en dat geldt dus ook voor bijvoorbeeld studenten in een universiteitsgebouw of UB die de zaal zoeken waar ze les hebben of een boek dat ze nodig hebben voor hun onderzoek. Het belangrijkste om ergens de weg te kunnen vinden is het gebouw zelf. Een logisch ingedeeld en overzichtelijk gebouw heeft minder bewegwijzering nodig dan een complex en onoverzichtelijk gebouw.

Vanwege de monumentale waarde houdt het architectonische ontwerp van de nieuwe UB de oorspronkelijke gebouwen en binnenruimtes zo veel mogelijk intact. Het nieuwe atrium verbindt de vier vleugels en creëert met het verdiepte atrium en de ondergrondse fietsstalling een extra etage. De UB heeft straks 358 ruimtes, variërend in grootte en verspreid over vier verdiepingen – behoorlijk complex dus. Een goed wayfindingsysteem is dan ook cruciaal.

Atrium als beginpunt

Het startpunt voor de ontwikkeling van het wayfindingsysteem was een uitgebreide analyse. Zo werd in kaart gebracht hoe bezoekers door het gebouw zullen lopen, waar ze keuzes zullen maken en welke informatie ze nodig zullen hebben over de bestemmingen en de collectie.

Het atrium is het beginpunt van ieders bezoek en een belangrijke plek voor oriëntatie. Hier zien bezoekers alle verschillende bouwdelen en verdiepingen. Op de gevels van de diverse bouwdelen worden grote letters – A, B, C en D – geplaatst om de verschillende vleugels aan te geven. Grote overzichtsbornen laten zien wat waar is, van collegezaal tot toilet en van collectie tot printer.

Touchscreen

In het atrium vinden bezoekers ook een groot touchscreen met een interactieve plattegrond die eenvoudig, leesbaarheid en herkenbaarheid uitstraalt. De applicatie geeft hun de mogelijkheid om het gebouw te verkennen of juist gericht op zoek te gaan naar een bepaalde ruimte of collectie. Tijdens het zoeken lichten de bijbehorende ruimtes in de semi-3D-plattegrond op. Door een ruimte aan te klikken krijgen de bezoekers gedetailleerde informatie over de geselecteerde ruimte, zoals bijvoorbeeld het aantal zitplaatsen en de aanwezigheid van een whiteboard of videoscherm. De applicatie is specifiek ontwikkeld voor de nieuwe bibliotheek en in lijn met de UvA-huisstijl en het wayfindingsysteem.

Toekomstbestendig

In het atrium staan wegwijzers naar de bestemmingen in de omliggende vleugels. De belangrijkste bestemmingen die door veel mensen worden bezocht, zijn op de bornen vanaf de ingang aangegeven. Heeft een studente onderwijs in A1.04 of staat haar boek in C2.01? Dan volgt zij de verwijzingen naar de juiste vleugel en verdieping en vervolgens naar het juiste ruimtenummer. Door te verwijzen naar ruimtenummers is het wayfindingsysteem toekomstbestendig: wanneer de functies van ruimtes veranderen of de collectie verhuist, blijven de ruimtenummers gelijk. Zo kan de UB flexibel inspelen op

veranderende behoeften door bijvoorbeeld vernieuwingen in het onderwijs en digitalisering van de collectie. Onderaan elk bord staat aangegeven welke kant bezoekers op moeten voor de dichtstbijzijnde wc, printer, lift en trap. Dit gebeurt door middel van compacte, taalafhankelijke pictogrammen.

'Huisstijl' voor alle UvA-wayfinding

Het grafisch ontwerp van de bewegwijzering is gebaseerd op de UvA-brede huisstijl. Door gebruik te maken van de primaire huisstijlkleuren, stijlmiddelen en typografie hebben de wayfindingelementen een eigen stijl,

'De UB heeft straks 358 ruimtes, variërend in grootte en verspreid over vier verdiepingen – een goed wayfinding-systeem is cruciaal'

maar wordt ook de visuele identiteit van de UvA versterkt. Het resultaat van het wayfindingproject voor de UB heeft er nu al toe geleid dat dit de 'huisstijl' wordt voor de wayfinding in alle UvA-gebouwen. Het projectteam ziet uit naar de implementatie van het systeem in de bibliotheek – het project is immers pas echt klaar als bezoekers straks moeiteloos hun weg kunnen vinden naar alle bestemmingen, faciliteiten en de collectie.

De vorige afleveringen in deze serie lezen? Je vindt ze in het online archief op informatieprofessional.nl (trefwoord 'UB in wording').

